

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De p[ri]maria mu[n]di [con]fusione. ca. ij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia

ram. s. has creaturas primordiales fecerit et sic.
Sed quod simul factum est: sic dicit non potuit.
Licet enim hunc ipsum nomine celum quam terra: tamē
scriptum est. In initio tu domine terram fundasti: et
opere manuum tuarum sunt celum. Hanc creationem
mundi liberata sub opere, ut dicitur explicat
scriptura: insinuans tria: creationem, dispositio-
nem, et ornatum. In primo die creationem quan-
dam dispositionem. In secundo et tertio dispositio-
nem. In reliquo tribus ornatum.

De primaria mundi confusione. Ca. II.

Erra autem erat

tians et vacua, i. machina mundialis adhuc erat inuulsa et infruetiosa
sa et vacua ornata suo. Et tenebre erat super faciem abyssi. Eandem machinam quam terram dixerat abyssum vocat per suam confusione et obscuritatem. Unde et grecus eam chaos dicit. Quia pro dictum est, tenebre erant, quidam dogmatizaverunt tenebras fuisse eternas: quia iam scilicet cum mundus fieret erat. Alij irridentes deum veteres testameti: discunt enim ipsum creasse tenebras quam lucem. Sed tenebre nihil alio sunt quam lucis absentia. Obscuritas autem quedam aeris a deo creata est: et dicta tenebre. Unde et in catalogo creaturarum dictum est. Vnde dicitur lux et tenebre domino. Et spiritus domini, i. spissitudo domini, vel domini voluntas serebatur super aquas: sicut voluntas artificis habentis per oculis omnem materiam domus facientis super illam fecerit: dum quod de qua facturus est disponit. Predicata machinam aquas vocat: quam si ductile materia ad operandum ex ea. Ideo vero sic varians eius nota: ne si unius elementi nomine tamen censere: illi magis putare et accoomoda. Hebreus habet per supserebatur: incubabat: vel syra lingua sonabat, sicut avis oua. In quam cum regimie nascenti mundi nota initium. Hunc locum male intellexit plato: dictum habet putans de anima mundi. Sed dictum est de spissitando creante: de quo legitur. Emitte spiritum tuum et creabuntur.

De opere prime diei. Capitulum III.

Primitus Deus Fi-

dit lux. Et facta est lux, i. verbum genuit in
quam erat: ut fieret lux. I. Sicut verbum est facta facile: ut significet dicere est factum. Ita dicere est genere et signum. car quandam nubem lumen claram: illuminantem superiores mundi partes,

claritate tamē tenui: ut fieret solet diluculus: et hanc modum solis circumagita.

Presentia sui super hemisphaerium et inferi vicissima illuminat. Per fiat presentia vel plenaria lucis in deo intelligitur prius quam fieret: perfecta est essentia ciuidatis in actu scilicet cum prodijt ad esse. Et vidit de luce quod esset bona, i. quod placuerat in presenta vel plenaria ut fieret: placuit in essentia ut maneret. Ut ideo vidit, i. videre fecit. Ed dominus lucis ac tenebras hic incipit dispositio. Et in aliis quid dicit de creatione quod cuius lucis tenebras creavit, id est umbras ex obiectione corporum lucis, et creatas diuisit locorum distatia et qualitate: ut scilicet nunquam simul sed separatae regione diversa hemisphaeria vicissim sitib[us] videbatur. Intelligit etiam habere angelorum facta diuisio. Statim lux, cadentes tenebre dicti sunt. Et appellavit lucis die, a dyano greco quod est claritas sicut lux dyonis: quod lucis, i. purgat tenebras. Tenebras dicit noctem a noctedo: quod nocet oculis ne videatur, scilicet tenebre quod tenet oculos ne videatur, scilicet in dies exortum est a dyano greco, ita noctis et nocturni. Et factum est vesper, et post factum est mane. Et sic completus est dies unus naturalis. Primo enim cum celo et terra lux est creata: quod paulatim occidente factum est per vesperum pomeridiem visualis. et eadem migrante sub terras et ad ortum veniente factum est mane, i. terminata est noctis et inchoauit dies secunda. Itaque precedente luce die terminata, et sequente nocte terminata extitit dies unus. Lux ipsa diuisas partes ostendebat: sed non diuidebat.

De opere secundi diei. Ca. III.

Ecunda die dis-

positus de superiora mundi sensibiliis. Empyreum enim celum quod factum est: statim dispositum est et ornatum. i. sanctis angelis repletum. Fecit ergo ea die de firmamento tum in medio aquarum, i. quandam exteriorum

